

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/156446,Ekspertyza-Masakra-gornikow-w-kopalni-Wujek.html>
22.03.2026, 17:20

Ekspertyza. Masakra górników w kopalni „Wujek”

Odcinek dokumentalnego cyklu filmowego, zrealizowanego przez kanał TVP Historia we współpracy z IPN i Instytutem Ekspertyz Sądowych w Krakowie

16 grudnia 1981 r. jednostki MO i ZOMO, wsparte przez wojsko, dokonały brutalnej pacyfikacji strajku w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach. Protestujący górnicy domagali się uwolnienia działaczy „Solidarności” zatrzymanych w nocy z 12 na 13 grudnia, w tym Jana Ludwiczaka, przewodniczącego Komisji Zakładowej „Solidarności” oraz zniesienia stanu wojennego. Strajkowało w sumie około trzech tysięcy ludzi.

Władze skierowały do kopalni 1471 funkcjonariuszy MO i ZOMO oraz 760 żołnierzy, dysponujących 22 czołgami i 44 wozami bojowymi. Tuż po godz. 8 teren „Wujka” został otoczony. Po wezwaniu strajkujących do rozejścia się (niewzruszeni protestujący odśpiewali m.in. Mazurka Dąbrowskiego), użyto armatek wodnych i wyrzutni gazu. Potem rozpoczął się szturm na kopalnię.

Największy dramat rozegrał się około godz. 12.30, gdy do akcji wkroczył pluton specjalny ZOMO. Funkcjonariusze wyposażeni w pistolety maszynowe otworzyli ogień, zabijając na miejscu sześciu górników. Kolejnych trzech zmarło w szpitalu. 23 górników odniosło rany. Była to najkrwawsza akcja pacyfikacyjna podczas stanu wojennego.

Oto lista zabitych górników z „Wujka”: Józef Czekalski (48 lat), Krzysztof Giza (24 lata), Joachim Gnida (28 lat), Ryszard Gzik (35 lat), Bogusław Kopczak (28 lat), Andrzej Pełka (19 lat), Jan Stawisiński (21 lat), Zbigniew Wilk (30 lat), Zenon Zając (22 lata).

Udostępniamy następny odcinek cyklu filmowego „Ekspertyza”, zrealizowanego przez kanał TVP Historia we współpracy z IPN i Instytutem Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Dokument pt. „Ekspertyza. Masakra górników w kopalni »Wujek«” został wyprodukowany w 2020 roku.